

DATOS IDENTIFICATIVOS

Enfermería clínica I

Materia	Enfermería clínica I			
Código	V52G140V01204			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	2	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermería (Meixoeiro)			
Coordinador/a	Alonso Pérez, María del Mar			
Profesorado	Alonso Pérez, María del Mar			
Correo-e	mar.alonso.perez@sergas.es			
Web	http://http://direcceuemeixoeiro.webs.uvigo.es/index.php/es/			
Descrición xeral	<p>A Enfermería Clínica I, pertence ao módulo de Ciencias da Enfermería. O estudo da Enfermería Clínica I céntrase na resposta do paciente adulto ás alteracións reais ou potenciais na saúde. A variedade de necesidades asistenciais específicas de cada individuo convértea nunha área cambiante e desafiante da práctica de enfermmería. Para iso, impártense coñecementos sobre patoloxía, valoración física, probas diagnósticas, tratamento combinado e datos relativos aos ensinados (proporcionados ao paciente e a súa familia) e as diferentes estratexias de actuación que o persoal de enfermmería pode adoptar, dentro do marco da prevención, restablecemento ou adaptación, no proceso de saúde/ enfermidade, para buscar o maior nivel de independencia posible da persoa. Así mesmo impartiranse clases teórico-prácticas onde se ensinarán técnicas e procedementos que, posteriormente, xunto co descrito anteriormente, deberán realizar nas prácticas asistenciais que desenvolvesen ao longo da súa formación. Con esta información o alumnado será capaz de emitir diagnósticos de enfermmería e planificar intervencións específicas para cada paciente, baseándose no modelo conceptual de Virginia Henderson, os Padróns Funcionais de saúde de M. Gordon e a aplicación das taxonomías NANDA NIC NOC que se desenvollen en Fundamentos de Enfermería no primeiro curso.</p> <p>Esta asignatura ten gran importancia para o futuro profesional de enfermmería, xa que a profesión enfermeira debe entender cáles son os valores, as necesidades e as expectativas cambiantes da sociedade e formarse para poder proporcionar uns coidados expertos e de óptima calidade.</p>			

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostran posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B7	Saber comprender, sen prexuízos, ás persoas, considerando os seus aspectos físicos, psicolóxicos e sociais, cómo individuos autónomos e independentes, asegurando o respecto as súas opinións, crenzas e valores, ademais de garantir o dereito á intimidade, a través da confidencialidade e o segredo profesional
B8	Promover e respectar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma na que viven so seu proceso de saúde-enfermidade
C28	Coñecer as alteracións de saúde do adulto, identificando as manifestacións que aparecen nas súas distintas fases
C29	Identificar as necesidades de coidado derivadas dos problemas de saúde

C30	Analizar os datos recollidos na valoración, priorizar os problemas do paciente adulto, establecer e executar o plan de cuidados e realizar a súa avaliación
C31	Realizar as técnicas e procedementos de cuidados de enfermaría, establecendo unha relación terapéutica cos pacientes e familiares
C32	Seleccionar as intervencións encamiñadas a tratar ou previr os problemas derivados das desviacións de saúde
C33	Ter unha actitude cooperativa cos diferentes membros do equipo
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Capacidade de xestión de la información
D4	Resolución de problemas y toma de decisiones
D5	Traballo en equipo, multidisciplinar y multilingue
D6	Habilidades nas relacións interpersoais
D7	Razoamento crítico
D8	Aprendizaxe autónomo
D9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade
D10	Motivación pola calidade
D11	Sensibilidade cara a temas ambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Ser capaz de comprender os procesos que desencadenan as enfermidades no ámbito da patoloxía cirúrxica e médica.	A1	B7	C28	D1
	A2	B8	C29	D2
	A3		C30	D3
	A4		C31	D4
	A5		C32	D5
			C33	D6
				D7
				D8
				D9
				D10
				D11
Ser capaz de diferenciar os mecanismos e os problemas derivados das patoloxías máis comúns dos diferentes aparatos e sistemas do organismo humano, o seu tratamento médico e cirúrxico.	A1		C28	D1
	A2		C29	D2
	A3		C30	D3
	A4		C31	D4
	A5		C32	D5
			C33	D6
				D7
				D8
				D9
				D10
				D11
Ser capaz de planificar procedementos e intervencións precisas pra proporcionar unha adecuada atención de enfermaría ás persoas con problemas médicos e cirúrxicos.	A1		C28	D1
	A2		C29	D2
	A3		C30	D3
	A4		C31	D4
	A5		C32	D5
			C33	D6
				D7
				D8
				D9
				D10
				D11
Ser capaz de identificar e valorar as necesidades e/o problemas causados por a enfermidade procurando priorizar, planificando cuidados e participando na avaliación do plan de cuidados.	A1		C28	D1
	A2		C29	D2
	A3		C30	D3
	A4		C31	D4
	A5		C32	D5
			C33	D6
				D7
				D8
				D9
				D10
				D11

Contidos

Tema

I INTRODUCCIÓN Á ENFERMARÍA MEDICO CIRÚRXICA.	☐ Pensamento crítico. ☐ Aplicación de plans de cuidados.
II TRASTORNOS DO EQUILIBRIO DE LÍQUIDOS, ELECTROLITOS E ACEDO-BASE.	☐ Paciente con trastornos do equilibrio dos líquidos. - Déficit de volumen de líquidos. - Exceso de volumen de líquidos. ☐ Desequilibrio electrolítico. - Alteración no equilibrio do ión Na. - Alteración no equilibrio do ión K. ☐ Trastornos acidobásicos. - Acidose. - Alcalose. - Gasometría.
III O PACIENTE CON PROBLEMAS NO INTERCAMBIO GASEOSO.	☐ Valoración da función respiratoria. ☐ Trastornos respiratorios superiores. ☐ Trastornos da ventilación. - Bronquite. - Neumonía. ☐ Trastornos do intercambio gaseoso. - Asma. - EPOC. ☐ Trastornos pleurais. - Derrame pleural. - Neumotórax. - Drenaxe torácico. ☐ Tuberculose. ☐ Osixenoterapia.
IV PACIENTES CON ALTERACIÓN CIRCULATORIAS E HEMATOLÓXICAS. SÍNDROME HEMORRÁXICO.	☐ Alteracións eritrocitarias. - Anemias. - Eritrocitosis. ☐ Alteracións en leucocitos e texidos linfoides. - Leucemias. - Linfomas. ☐ Alteracións plaquetarias e da coagulación. - Trombopenia. - Trombocitose. ☐ O paciente oncolóxico. - Qué é o cancro. - Tratamento e efectos secundarios. - Cuidados de enfermaría.
V PACIENTES CON ALTERACIÓN CARDIOVASCULARES. SHOCK.	☐ Valoración da función cardíaca. ☐ Enfermedade coronaria. - Isquemia miocárdica. - Anxina de peito. ☐ Trastornos cardíacos. - Insuficiencia cardíaca. - Cardiopatías inflamatorias. ☐ Hipertensión arterial. - Primaria. - Secundaria. ☐ Trastornos vasculares periféricos. - Trastornos arteriais. - Trastornos venosos. - Trastornos da circulación linfática. ☐ Shock. - Concepto e tipos. - Shock hipovolémico. - Mecanismos compensatorios do shock hipovolémico.
VI O PACIENTE CON ALTERACIÓN TEGUMENTARIAS. INFLAMACIÓN. INFECCIÓN.	☐ Valoración da piel. ☐ Lesións cutáneas primarias e secundarias. ☐ Queimaduras. ☐ Feridas agudas. - O proceso da cicatrización. ☐ Úlceras crónicas. - Etioloxía. - Clasificación. - Prevención. - Tratamiento. Cura en ambiente húmido. ☐ Control das infeccións.

VII ATENCIÓN DE ENFERMARÍA AO PACIENTE CIRÚRXICO.

- A intervención cirúrxica.
- Medicación intraoperatoria.
- O ambiente cirúrxico.
- Coidados do paciente, antes, durante e despois da intervención cirúrxica.
- Drenaxes, tipos e cuidados.
- Complicacións: Prevención e tratamento.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	60	110	170
Debate	6	0	6
Aprendizaxe baseado en proxectos	4	15	19
Obradoiro	8	12	20
Exame de preguntas obxectivas	4	6	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Desarrollo e exposición da temática ofertada por parte da profesora. O alumnado poderá participar, plantexando dúbidas acerca do tema en cuestión.
Debate	A profesora plantexará cuestións relacionadas coa temática tratada. O alumnado responderá a ditas cuestións de forma colectiva, expresando opinións, ideas ou solucións a ditas cuestións.
Aprendizaxe baseado en proxectos	A profesora plantexará unha serie de temas a tratar por parte dos alumnos, que deberán elixir un deles, para, posteriormente, en grupos de dous ou tres, desenrolar dito tema e expoñelo na clase, acompañados dunha presentación en power point que eles mesmos elaboren.
Obradoiro	Actividad teórico-práctica, na que o alumnado poderá aplicar os coñecementos adquiridos nas clases teóricas, con resolución de problemas e casos, tanto na aula, de forma grupal, como fora dela, de forma individual. O contido de estes obradoiros será: - Cura en ambiente húmedo: tipos de apósitos, indicaciones e posibles combinacións. - Espirometrías: técnica e interpretación. - Administración de medicación por inhalación. - Elaboración de plans de cuidados, aplicados a casos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	O alumnado poderá presentar dúbidas ou problemas de forma individual, tanto presencialmente (luns e venres de 10 a 12 h), como a través do correo electrónico. A profesora establecerá a maneira máis idónea de solucionar as dúbidas plantexadas.
Aprendizaxe baseado en proxectos	O alumnado poderá presentar dúbidas ou problemas de forma individual, tanto presencialmente (luns e venres de 10 a 12 h), como a través do correo electrónico. A profesora establecerá a maneira máis idónea de solucionar as dúbidas plantexadas.
Obradoiro	O alumnado poderá presentar dúbidas ou problemas de forma individual, tanto presencialmente (luns e venres de 10 a 12 h), como a través do correo electrónico. A profesora establecerá a maneira máis idónea de solucionar as dúbidas plantexadas.
Probas	Descrición
Exame de preguntas obxectivas	Unha vez realizadas e postas en coñecemento do alumnado las valoracións das avaliacións, éstes podrán, de forma individual, realizar unha revisión de dichas valoracións xunto coa profesora.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Aprendizaxe baseado en proxectos	Valoración da exposición do tema elixido. Terase en conta a calidade da presentación, a claridade da exposición e a bibliografía consultada para preparala. Esta proba puntuarase de 1 a 10.	15	A1 D1 A2 D2 A3 D3 A4 D5 D7 D8 D9 D10

Obradoiro	Nas clases teórico-prácticas, realizaranse probas para determinar o grado de coñecemento, a través de exercicios individuais e de elaboración de plans de cuidados en grupos de 2 ou 3 alumnos/as. As horas de obradoiro dividiranse en 4 clases, puntuándose de forma independente, cunha puntuación máxima de 25 puntos cada unha delas. É imprescindible a asistencia as mesmas para que poidan ser avaliadas.	20	A1 A2 A3 A5	C29 C30 C33	D1 D2 D3 D4 D5 D7 D8 D9
Exame de preguntas obxectivas	Proba escrita, dividida en unha ou dúas seccións: - Preguntas tipo test, con 4 respostas posibles, sendo únicamente correcta unha delas, e/ou - Preguntas curtas, cunha puntuación de 1 punto por cada unha delas acertada. Cada resposta correcta nas preguntas tipo test sumará 1 punto. Cada resposta incorrecta restará 0.33 puntos, de forma que tres respostas incorrectas suporán a perda dun punto na calificación total da proba. As respostas incorrectas das preguntas curtas non restarán puntuación.	65	A1 A5	C28	D1 D3 D4 D7 D8

Outros comentarios sobre a Avaliación

- **Alumnado matriculado por primeira vez:** Exame: 65%. Obradoiros: 20% e Proxecto: 15%. A non participación nos seminarios conlevará a perda da nota que xeren éstos. Para que a nota dos obradoiros e o proxecto poida ponderar, é necesario ter obtido unha puntuación mínima de 32 puntos la proba do exame.
- **Alumnado matriculado por segunda o sucesivas veces:** Aqueles alumnos que no superaran a asignatura no curso(s) anterior(es) poderán elixir entre dúas opcións:
 1. Con avaliación CONTINUA. Neste caso, a avaliación será igual que para o alumnado matriculado por primeira vez (Examen: 65%. Seminarios: 20% e Proxecto: 15%).
 2. Con avaliación NON CONTINUA. Realizará un EXAME ACCESORIO (35 preguntas tipo test ou V/F) que, SUMADO Ó EXAME PRINCIPAL, PONDERARÁN EN TOTAL O 100 %, SEMPRE E CANDO TEÑAN SUPERADOS OS SEMINARIOS NO CURSO(S) ANTERIOR(ES). Para superar a asignatura, é necesario obter unha puntuación mínima de 50 puntos entre as dúas probas (exame xeral e exame accesorio).
- **SEGUNDA CONVOCATORIA (EXAMEN DE JULIO):**
 1. CONTINUA (Primeira matrícula, ou sucesivas que así o elixeran previamente): A avaliación do proceso de aprendizaxe farase en base a un exame, co mesmo formato que o da convocatoria que ten suspensa. As calificacións dos obradoiros e o proxecto gárdanse ata a convocatoria de xullo, pero nunca poderán gardarse dun curso para outro, e tampouco ponderarán se non se ten obtido a puntuación de 32 puntos no exame.
 2. NON CONTINUA (segunda e sucesivas matrículas, que así o elixeran previamente): Igual que na convocatoria de decembro, é dicir, un EXAME ACCESORIO (35 preguntas tipo test) que, SUMADO Ó EXAME PRINCIPAL, PONDERARÁN EN TOTAL O 100 %, SEMPRE E CANDO TEÑAN SUPERADOS OS SEMINARIOS NO CURSO(S) ANTERIOR(ES).
- Máis información de como leva a cabo a cualificación da materia, do contido do exame, dos tipos de preguntas e da súa ponderación na plataforma FAITIC. A información relativa a la fecha del examen, hora e lugar atópasea na seguinte dirección web:
<http://direcceuemeixoeiro.webs.uvigo.es/index.php/es/component/k2/item/116-indice-docencia>.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

- Lewis, Hagler, Bucher, Heitkemper, Hardin, Kwong and Roberts., **GUÍA PRÁCTICA DE ENFERMERÍA MÉDICO-QUIRÚRGICA: EVALUACIÓN Y ABORDAJE DE PROBLEMAS CLÍNICOS**, 10ª Edición, Elsevier, 2018
- Morillo Rodríguez & Fernández Ayuso, **ENFERMERÍA CLÍNICA I**, 1ª, Elsevier, 2016
- Morillo Rodríguez & Fernández Ayuso, **ENFERMERÍA CLÍNICA II**, 1ª, Elsevier, 2016
- Hurst, Marlene, **ENFERMERÍA MÉDICO-QUIRÚRGICA**, Material Moderno, 2013
- Alfaro-LeFevre, **Pensamiento crítico, razonamiento clínico y juicio clínico en enfermería**, 6ª Edición, Elsevier, 2016
- Enfermería actual, **Listado de diagnósticos NANDA**,
- Mundo Enfermero, **NANDA- Gordon. DIAGNÓSTICOS NANDA SEGÚN DOMINIOS Y CLASES EN LA TAXONOMÍA II**,

Bibliografía Complementaria

- Le Mone; Burke., **Pensamiento crítico en la asistencia del paciente. M.Q.E.**, 4ª, Volumen I y II año 2009, PEARSON, 2009
- Sandra F. Smith; Duell; Martín, **Técnicas de Enfermería Clínica . DE LAS TÉCNICAS BÁSICAS A LAS AVANZADAS**, 7ª , Volumen I y II año 2009, PEARSON, 2009

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Enfermería clínica II/V52G140V01205

Prácticas clínicas I/V52G140V01208

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Ética e lexislación/V52G140V01202

Farmacoloxía e dietética/V52G140V01203

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Anatomía humana: Anatomía humana/V52G140V01101

Bioquímica: Bioquímica/V52G140V01103

Fisioloxía: Fisioloxía/V52G140V01105

Fundamentos de enfermaría/V52G140V01107

Introdución á enfermaría clínica/V52G140V01201

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen: Todas as metodoloxías utilizadas de forma presencial, pasarán a impartirse en formato on-line:

- Clase maxistral on line.

- Presentación on line do proxecto por parte do alumnado, a través do campus remoto.

- Obradoiros on line.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías): Acordarase co alumnado as fechas e horas , nas que a profesora estará disponible a través do campus remoto, para aclarar dúbidas e solventar os problemas que surxan, previa cita a través do correo electrónico ou foros da plataforma.

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir: Non se modifican.

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe: Na bilibliografía xa se aportan opcións para obter bibliografía on line.

* Outras modificacións

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Non é necesario adaptar a avaliación, xa que as probas evaluables trasladarásen á modalidade on line, co mesmo formato que o presencial.

* Información adicional: tanto as metodoloxías docentes, como as probas de avaliación, realizaránse a través do campus remoto, na plataforma moodle.